

KINH ĐẠI BẢO TÍCH

QUYỂN 115

Hán dịch: Đời Đại Đường, Tam tạng Pháp sư Bồ-đề-lưu-chí.

Pháp hội 45: BỒ-TÁT VÔ TẬN TUỆ

Tôi nghe như vậy:

Một thuở nọ Đức Phật ở thành Vương xá trong núi Kỳ-xà-quật, cùng chúng đại Tỳ-kheo một ngàn hai trăm năm mươi người, cùng hội họp ở đây.

Bấy giờ, lại có một vạn Đại Bồ-tát cùng họp, đó là Bồ-tát Tuệ Tràng, Bồ-tát Pháp Tràng, Bồ-tát Nguyệt Tràng, Bồ-tát Nhật Tràng, Bồ-tát Vô Biên Tràng...

Còn có mười sáu tại gia Bồ-tát, Bồ-tát Bạt-đà-bà-la làm Thượng thủ.

Còn có sáu mươi Đại Bồ-tát vô tỉ dụ tâm, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi làm Thượng thủ.

Còn có tất cả Đại Bồ-tát trong Hiền kiếp, Bồ-tát Di-lặc làm Thượng thủ.

Còn có sáu vạn Đại Bồ-tát, Bồ-tát Vô Tận Tuệ làm Thượng thủ.

Bấy giờ Bồ-tát Vô Tận Tuệ đứng dậy để hờ vai áo bên phải, gối phải chাম đất, chắp tay lễ Đức Phật, đem các hoa báu phụng tán trên Phật mà bạch:

–Bạch Thế Tôn! Nói là tâm Bồ-đề ấy, do nghĩa gì mà gọi là tâm Bồ-đề? Bồ-tát lại do bao nhiêu pháp mà thành tâm Bồ-đề? Thế nào là tâm Bồ-đề? Trong Bồ-đề, tâm chẳng thể nắm bắt; trong tâm, Bồ-đề cũng chẳng thể nắm bắt; lia Bồ-đề, tâm chẳng thể nắm bắt; lia tâm, Bồ-đề cũng chẳng thể nắm bắt.

Bồ-đề ấy không sắc không tướng chẳng nói năng được, tâm ấy cũng không sắc không tướng, chẳng hiển thị được. Chúng sinh cũng như vậy, đều chẳng thể nắm bắt.

Bạch Thế Tôn! Các pháp như vậy sẽ y cứ nghĩa gì mà được tu hành?

Đức Phật dạy:

–Này Vô Tận Tuệ! Nay ông lắng nghe kỹ và khéo suy nghĩ.

Ta nói Bồ-đề ấy vốn không danh tự ngôn thuyết. Vì sao? Vì trong Bồ-đề danh tự ngôn thuyết chẳng thể nắm bắt. Tâm và chúng sinh cũng lại như vậy, nếu biết như vậy thì gọi là tâm Bồ-đề.

Bồ-đề ấy chẳng phải quá khứ, vị lai, hiện tại. Tâm và chúng sinh cũng chẳng phải quá khứ, vị lai, hiện tại. Nếu biết nghĩa ấy thì gọi là Bồ-tát, nhưng trong ấy cũng chẳng thể nắm bắt.

Với tất cả pháp đều vô sở đắc thì gọi là được tâm Bồ-đề.

Như A-la-hán được quả A-la-hán mà ở trong ấy đều vô sở đắc, chỉ trừ theo thế tục gọi là đắc quả, với tất cả pháp đều vô sở đắc. Được tâm Bồ-đề cũng vậy, vì muốn dẫn nhiếp sơ nghiệp Bồ-tát nên nói tâm Bồ-đề, nhưng ở trong ấy không có tâm. Không có tâm gọi là không có Bồ-đề, không có Bồ-đề gọi là không có chúng sinh, không có chúng sinh gọi là không có Thanh văn, không có Thanh văn gọi là không có Độc giác, không có Độc giác gọi là không có Bồ-tát, không có Bồ-tát gọi là không có Như Lai, không có Như Lai gọi là không có hữu vi, không có hữu vi gọi là không có vô vi, không có vô vi gọi là không có cái hiện được, không có cái sẽ được.

Này Vô Tận Tuệ! Nay ta y theo ngôn thuyết mà giải bày như vậy: Nếu có chúng

sinh căn lành rộng lớn vượt các chúng sinh như núi Tu-di cao hơn tất cả, là phát tâm thứ nhất, làm nhân cho Bồ thí ba-la-mật-đa. Dường như đại địa khéo có thể an trụ tất cả sự nghiệp, là phát tâm thứ hai làm nhân cho Giới ba-la-mật-đa. Ý chí dũng mãnh an thọ phiền não như vua sư tử, oai phục bầy dã thú, thân không kinh sợ, là phát tâm thứ ba, làm nhân cho Nhẫn nhục Ba-la-mật-đa. Thế lực hùng mạnh nhanh nhẹn hay điều phục phiền não như Na-la-diên xô dẹp mọi kẻ khác, là phát tâm thứ tư, làm nhân cho Tinh tấn ba-la-mật-đa. Các công đức căn lành khai phát như cây ba-lợi-chất-đa, Câu-bê-đa-la nở hoa, là phát tâm thứ năm làm nhân cho Thiền định ba-la-mật-đa. Trừ bỏ si ám như ánh sáng vô biên của mặt trời, là phát tâm thứ sáu làm nhân cho Bát-nhã ba-la-mật-đa. Công đức ý lạc tất cả trang nghiêm, đều được viên mãn như đại thương chủ, tài vật giàu có hay dùng phương tiện thiện xảo vượt khỏi các hiểm nạn, là phát tâm thứ bảy làm nhân cho Phương tiện ba-la-mật-đa. Chướng ngại đã trừ diệt, ý lạc đầy đủ như trăng tròn sáng, là phát tâm thứ tám, làm nhân cho Lực ba-la-mật-đa. Cõi Phật và chúng sinh đều nghiêm tịnh cả, đầy đủ pháp lành, việc làm thành tựu như người nghèo được vô tận tạng, sở nguyện viên mãn, là phát tâm thứ chín, làm nhân cho Nguyện ba-la-mật-đa. Phước trí vô biên, như hư không tự tại với tất cả pháp như Chuyển luân vương đã thọ quán đảnh, là phát tâm thứ mười, làm nhân cho Trí ba-la-mật-đa.

Này Vô Tận Tuệ! Nếu tu tập thành tựu mười thứ phát tâm này thì gọi là Bồ-tát, gọi là tối thắng chúng sinh, là vô chướng ngại chúng sinh, là chẳng phải hạ liệt chúng sinh. Nhưng cứ nơi thật nghĩa thì chẳng thể nắm bắt, thế nên trong ấy không có chúng sinh, không có tâm, không có Bồ-đề.

Lại nữa, này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Thí ba-la-mật-đa lấy mười pháp làm đầu là: Tín căn, tín lực, ý lạc, tăng thượng ý lạc, lợi ích chúng sinh, đại Từ, đại Bi, hành bốn Nhiếp pháp, ái lạc Phật pháp và cầu Nhất thiết trí.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Giới ba-la-mật-đa, lấy mười pháp làm đầu là Thân nghiệp thanh tịnh, ngữ nghiệp thanh tịnh, ý nghiệp thanh tịnh, không tâm oán hại, trừ sạch ác thú, xa rời bát nạn, siêu hơn bậc Thanh văn và Bích-chi-phật, an trụ công Đức Phật, đầy đủ các sở nguyện và thành tựu đại nguyện.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Nhẫn nhục ba-la-mật-đa, lấy mười pháp làm đầu là: Bỏ lìa sân hận, chẳng kể thân, chẳng kể mạng, tín giải thành tựu chúng sinh, từ lực, tùy thuận pháp nhẫn, sâu xa pháp nhẫn, quảng đại thắng nhẫn và phá vô minh tối tăm.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Tinh tấn ba-la-mật-đa, dùng mười pháp làm đầu là: Tùy theo chỗ làm của chúng sinh mà làm, thân, khẩu, ý nghiệp thường sinh tùy hỷ, không lười biếng, chuyên tiến đến, tu Chánh căn, tu Niệm xứ, phá kẻ thù phiền não, quan sát các pháp, thành tựu chúng sinh và cầu Nhất thiết trí.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Thiền định ba-la-mật-đa, lấy mười pháp làm đầu là: An trụ thiện pháp, tâm duyên một cảnh, duyên cảnh định, chánh định, thiền giải thoát, định căn, định lực, phá hoại kẻ thù phiền não, định tụ viên mãn và hộ pháp Tam-muội.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, dùng mười pháp làm đầu: Khéo quan sát các ấm, khéo quan sát các giới các xứ, chánh kiến, chính niệm, biết rõ Thánh đế, bỏ lìa các kiến chấp, Tuệ căn Vô sinh pháp nhẫn, Tuệ lực và vô ngại trí.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Phương tiện ba-la-mật-đa, lấy mười pháp làm

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

đầu là: Nhập vào sở nguyện, tâm hành của các chúng sinh, dùng sức lực giúp chúng sinh, đại Từ, đại Bi, thành thực chúng sinh không hề chán mỏi, bỏ lìa bậc Thanh văn, Bích-chi-phật, tri kiến thù thắng, tu tập các Ba-la-mật-đa, quán các pháp như thật, nhiếp lực chẳng thể nghĩ bàn và địa không thoái chuyển.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Lục ba-la-mật-đa, dùng mười pháp làm đầu là: Biết rưng rậm tâm hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm phiền não hiện hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm ý lạc thắng giải hiện hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm các căn hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm các thứ giới hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm tùy phiền não hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm tử sinh hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm ba đời nghiệp báo hành của tất cả chúng sinh, biết rưng rậm tập khí phiền não hành của tất cả chúng sinh và dùng tâm không mỏi nhọc thành thực rưng rậm các căn hành của tất cả chúng sinh.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Nguyện ba-la-mật-đa dùng mười pháp làm đầu là: Biết tất cả pháp không sinh, biết tất cả pháp không tướng, biết tất cả pháp không diệt, biết tất cả pháp không sở hữu, biết tất cả pháp không chấp trước, biết tất cả pháp không đến, biết tất cả pháp không đi, biết tất cả pháp không tự tánh, biết tất cả pháp bình đẳng không có đầu, giữa, cuối và đối với tất cả pháp đầu giữa cuối không phân biệt.

Này Vô Tận Tuệ! Các Bồ-tát hành Trí ba-la-mật-đa dùng mười pháp làm đầu là: Tất cả pháp khéo hành, có thể biết rõ quyết trạch, khéo có thể viên mãn bậc pháp, chứa hợp vô lượng tư lương của Bồ-tát, thành tựu tư lương phước trí quảng đại, viên mãn đại Bi, vào các loại thế giới sai biệt, vào nghiệp phiền não của tất cả chúng sinh, tác ý vào cảnh giới Như Lai, tiến vào cảnh giới thù thắng mười Lực, Vô sở úy, pháp Bất cộng và thọ vị quán đảnh thành tựu tướng tối thắng Nhất thiết trí.

Đây là Đại Bồ-tát hành mười Ba-la-mật-đa, đều dùng mười pháp làm đầu.

Lại nữa, này Vô Tận Tuệ! Thế nào là Nghĩa Ba-la-mật-đa? Đó là vì nói rõ siêu quá sở hành của Nhị thừa; vì quảng đại viên mãn trí Như Lai; vì chẳng chấp trước nơi hữu vi vô vi; vì như thật biết rõ lỗi họa sinh tử; vì những kẻ chưa giác ngộ đều khiến giác ngộ; vì được Như Lai vô tận pháp tạng; vì được vô ngại giải thoát; vì dùng Bồ thí độ thoát các chúng sinh; vì dùng Trì giới để viên mãn bản thệ nguyện; vì dùng Nhẫn nhục để đầy đủ tướng hảo đoan nghiêm; vì dùng tinh tấn để đầy đủ các Phật pháp; vì dùng Thiền định để sinh ra bốn Vô lượng tâm vậy; vì dùng Bát-nhã để diệt trừ các phiền não; vì dùng phương tiện để đôn chứa các Phật pháp; vì dùng nguyện có thể khiến Phật pháp được viên mãn; vì dùng lực hay khiến chúng sinh tịnh tín; vì dùng trí để đầy đủ Như Lai Nhất thiết trí vậy; vì được Vô sinh pháp nhẫn; vì được không thoái chuyển; vì nghiêm tịnh cõi Phật; vì thành thực chúng sinh; vì ở đạo tràng Bồ-đề viên mãn tất cả Như Lai trí; vì hàng phục chúng ma; vì du hý bốn Thần túc; vì nơi sinh tử và Niết-bàn đều không an trụ; vì siêu quá công đức của tất cả Thanh văn, Bích-chi-phật và Bồ-tát vậy; vì xô dẹp tất cả dị luận; vì thành tựu mười Lực, bốn Vô úy, mười tám pháp Phật Bất cộng; vì chứng được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác; vì chuyển mười hai loại pháp luân. Tất cả như vậy là nghĩa của Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, này Vô Tận Tuệ! Lúc Đại Bồ-tát sắp an trụ Hoan hỷ địa thứ nhất, trước tiên có tướng như vậy: Thấy trong tam thiên đại thiên thế giới, có trăm ngàn ức na-do-tha phục tạng các thứ báu.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Ly cấu địa thứ hai, trước tiên có tướng này: Thấy tam thiên

đại thiên thế giới, mặt đất bằng phẳng như lòng bàn tay, có vô lượng trăm ngàn ức na-do-tha các thứ hoa sen báu thanh tịnh nghiêm sức.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Minh địa thứ ba, trước tiên có tướng này: Thấy tự thân mặc giáp cầm trượng dũng mãnh kiên cố, đẹp và hàng phục oán địch.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Diệm địa thứ tư, trước tiên có tướng này: Thấy bốn phương gió thổi các thứ danh hoa rải đầy mặt đất.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Nan thắng địa thứ năm, trước tiên có tướng này: Thấy nữ nhân đầu đội vòng hoa A-đề-mục-đa, vòng hoa Bà-lợi-sư-ca, vòng hoa Chiêm-bặc-ca, trên thân đeo các thứ báu trang nghiêm.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Hiện tiền địa thứ sáu, trước tiên có tướng này: Thấy ao hoa đầy nước bát công đức lặng trong, đáy ao trải cát vàng ròng, bốn bờ bậc đường bằng chất báu, trong ao trang nghiêm với những hoa sen xanh, hoa sen vàng, hoa sen đỏ và hoa sen trắng, lại thấy tự thân du hý trong ao ấy.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Viễn hành địa thứ bảy, trước tiên có tướng này: Thấy tự thân hai bên tả hữu, đều có địa ngục đi vượt qua các địa ngục ấy mà không bị thương tổn.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Bất động địa thứ tám, trước tiên có tướng này: Thấy trên hai vai mình, mang tướng sư tử chúa, tất cả muông thú đều hãi sợ.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Thiện Tuệ địa thứ chín, trước tiên có tướng này: Thấy tự thân làm Chuyển luân vương, dùng chánh pháp giáo hóa, được vô lượng trăm ngàn ức na-do-tha vua chúa châu hầu vây quanh, có lọng báu trang nghiêm sạch trắng che trên Bồ-tát.

Đại Bồ-tát sắp an trụ Pháp vân địa thứ mười, trước tiên có tướng này: Thấy tự thân làm màu vàng ròng đủ ba mươi hai tướng tốt Như Lai đại trượng phu, viên quang chiếu một tầm, an tọa trên tòa Sư tử cao rộng, vô lượng trăm ngàn ức na-do-tha Phạm thiên nhiều quanh, trước sau cung kính cúng dường để nghe thuyết pháp.

Đại Bồ-tát dùng sức Tam-muội hiển hiện tướng trước tiên của mười Địa như vậy.

Lại nữa, này Vô Tận Tuệ! Bồ-tát ở Địa thứ nhất viên mãn Thí ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ hai viên mãn Giới ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ ba viên mãn Nhẫn ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ tư viên mãn Tinh tấn ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ năm viên mãn Thiền ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ sáu viên mãn Bát-nhã ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ bảy viên mãn Phương tiện ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ tám viên mãn Lực ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ chín viên mãn Nguyện ba-la-mật-đa, Bồ-tát ở Địa thứ mười viên mãn Trí ba-la-mật-đa.

Lại nữa, này Vô Tận Tuệ! Bồ-tát phát tâm đầu tiên được Hiện bảo Tam-muội, phát tâm lần thứ hai được Thiện trụ Tam-muội, phát tâm lần thứ ba được Bất động Tam-muội, phát tâm lần thứ tư được Bất thoái chuyển Tam-muội, phát tâm lần thứ năm được Bảo hoa Tam-muội, phát tâm lần thứ sáu được Nhật luân quang minh Tam-muội, phát tâm lần thứ bảy được Thành tựu nhất thiết nghĩa Tam-muội, phát tâm lần thứ tám được Trí cự Tam-muội, phát tâm lần thứ chín được Hiện chứng Phật pháp Tam-muội, phát tâm lần thứ mười được Thủ-lăng-nghiêm Tam-muội.

Lại nữa, này Vô Tận Tuệ! Đại Bồ-tát ở trong Địa thứ nhất, được Đà-la-ni Thù thắng gia trì, ở trong Địa thứ hai được Đà-la-ni Vô năng thắng, ở trong Địa thứ ba được Đà-la-ni Thiện trụ, ở trong Địa thứ tư được Đà-la-ni Bất khả hoại, ở trong Địa thứ năm được Đà-la-ni Vô cấu, ở trong Địa thứ sáu được Đà-la-ni Bốn luân đặng, ở trong Địa thứ bảy được Đà-la-ni Thù thắng hạnh, ở trong Địa thứ tám được Đà-la-ni Thanh tịnh phân

biệt, ở trong Địa thứ chín được Đà-la-ni Thị hiện vô biên pháp môn, ở trong Địa thứ mười được Đà-la-ni Vô tận pháp tạng.

Lúc ấy ở trong hội có một Thiên tử tên Vô Ngại Quang Minh Sư Tử Tràng, đứng dậy để hởi vai áo bên phải, gối phải chấm đất, chắp tay hướng lên Đức Phật bạch:

–Hy hữu thay, Thế Tôn! Hy hữu thay, Thiện Thệ! Pháp môn như vậy, rất sâu rất rộng lớn, có thể hàm nhiếp tất cả Phật pháp.

Đức Phật dạy:

–Này Thiên tử! Đúng như lời ông nói. Nếu có Bồ-tát ở nơi pháp môn này có thể tạm nghe nhận, tất chẳng thoái chuyển Vô thượng Bồ-đề. Vì sao? Vì Bồ-tát ấy đã từng trồng căn lành, vì đã thành thực các căn lành, nên được nghe kinh điển như vậy và được kinh điển như vậy ấn chứng.

Này Thiên tử! Nếu có thiện nam, thiện nữ được nghe kinh này thì căn lành được họ trồng, đều thanh tịnh sẽ được thấy Phật nghe pháp cúng dường chúng Tăng, được Đà-la-ni Hải ấn, Đà-la-ni Xuất hiện vô tận, Đà-la-ni Nhập chúng sinh chí nguyện tâm hành, Đà-la-ni Thanh tịnh nhật quang tràng, Đà-la-ni Vô cấu nguyện quang tràng, Đà-la-ni Tức nhất thiết kết sử, Đà-la-ni Tối diệt vô biên phiền não kiên cố như kim cương sơn, Đà-la-ni Nhập bình đẳng pháp tính ngôn thuyết, Đà-la-ni Nhập chân thật ngữ ngôn âm thanh, Đà-la-ni Như hư không hiển hiện vô biên thanh tịnh ấn sở ấn, Đà-la-ni Thành tựu hiển hiện vô biên Phật thân.

Thành tựu các Đà-la-ni như vậy, Đại Bồ-tát có thể nơi tất cả Phật độ mười phương biến hiện thân Phật giáo hóa chúng sinh mà với pháp tánh không có đến đi, cũng không có giáo hóa chúng sinh, với pháp được nói chẳng chấp trước văn tự bình đẳng vô động. Dù hiện thân sinh tử mà không có khởi diệt, cũng không có pháp đến đi, biết rõ các hành xưa nay vốn tịch tĩnh an trụ Phật pháp. Vì sao? Vì tất cả pháp ấy không có phân biệt.

Lúc Đức Phật nói pháp này, trong chúng có ba vạn Bồ-tát được Vô sinh pháp nhãn, vô lượng Bồ-tát được không thoái chuyển Vô thượng Bồ-đề, vô lượng chúng sinh phát tâm Bồ-đề, vô lượng Tỳ-kheo được Pháp nhãn tịnh.

Đức Phật nói kinh này rồi, Bồ-tát Vô Tận Tuệ và chúng Tỳ-kheo, tất cả thế gian Trời, Người, A-tu-la, Càn-thát-bà... Đều rất vui mừng tín thụ phụng hành.

